

Päätöksenteon ja vuorovaikutuksen kehittäminen Pudasjärven kaupungilla

KH 11.11.2025
4708/00.01.02/2025

Valmistelija

kaupunginjohtaja Tomi Timonen, p. 050 454 8230

Pudasjärven kaupungilla on viime vuosina ollut poikkeuksellisen paljon taloudellisia ja toiminnallisia haasteita. Kustannusten sekä korkotason nousu ja taloustaantuma ovat vaikuttaneet kaikkiin kuntiin. Kuntien talouden eriytymiskehitys, rakennusalan heikko suhdannetilanne ja pitkään jatkunut alueen heikko suhdannekehitys ovat omalta osaltaan vaikeuttaneet tilannetta erityisesti Pudasjärvellä.

Kaupungilla toteutetut useat talouden sopeutusohjelmat, niihin liittyneet lomautukset ja irtisanomiset sekä merkittävät ei lakisääteisiin-tehtäviin kohdistuneet palvelujen leikkaukset tai kokonaan lakkauttamiset ovat vaatineet paljon resurssia valmisteluun ja päätöksentekoon. Osassa toimeenpantuja sopeutustoimia tai rakenneuudistuksia valmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon varattu aika on ollut asian kokoon nähden turhan lyhyt.

Etätyöskentely ja runsas etäyhteyksien käyttö ovat aiemmin vähentäneet henkilöstön ja luottamushenkilöiden välistä kasvokkain tapahtuvaa säännöllistä vuorovaikutusta. Tältä osin on jo tehty kehittämistoimia tälle valtuustokaudelle. Viranhaltijavalmistelijoiden, esittelijöiden sekä valtuutettujen keskinäistä yhdessä tekemistä on lisätty muun muassa kaupunginhallituksen kokouksissa ja muissakin toimielimissä.

Esihenkilöiden taholta on esitetty kaupunginhallitukselle, että luottamushenkilöiden ja esihenkilöiden välistä säännöllistä vuorovaikutusta lisätään. Samalla on esitetty, että valmistelun ja päätöksenteon rooleja selkeytetään. Kaupungilla olisi syytä käydä tarkentavaa keskustelua siitä, mikä on viranhaltijavalmistelijan rooli ja vastuu asian valmistelijana ja esittelijänä ja myöhemmin toimeenpanovaiheessa. Ja mikä on valtuutetun rooli päätöksentekijänä eri toimielimissä.

Virkavalmistelun ja poliittisen päätöksenteon roolien selkeyttämiseksi ja ennen kaikkea viranhaltijalle kiistatta kuuluvan virkavastuun toteuttamisen mahdollistamiseksi on tärkeää, että asioiden valmistelulle varataan riittävästi aikaa ja että päätöksenteossa keskeneräiseltä vaikuttava asia palautetaan virkavalmisteluun.

Kaupunginhallituksessa aiheesta aiemmin käydyn keskustelun ja esihenkilöiltä saadun palautteen pohjalta nähdään tärkeänä, että yhdessä henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa laaditaan yhteiset pelisäännöt ja toimintaperiaatteet, jotka ohjaavat vuorovaikutusta ja yhteistyötä sekä selkeyttävät rooleja.

Erityisen tärkeää on, että kaikki Pudasjärven kaupungin luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät toimivat tehtävässään toisiaan kunnioittaen, arvostaen ja luottamusta rakentaen. Valmistelun tulee olla laadukasta, pitkäjänteistä, viranhaltijalähtöistä ja Pudasjärven kaupungin kokonaisedun huomioivaa.

Valtuusto ja valtuuston nimeämät monijäseniset toimielimet osallistuvat valmisteluun hallintosäännössä määrätyllä tavalla ja keinoilla. Mikäli rooleissa on epäselvyyttä tai herää kysymyksiä, ne selvitetään tuomalla asiat toimielinten ja viranhaltijoiden tietoon.

Kaikilta edellytetään tarkkuutta roolien pitämisessä selkeinä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä. Laadukkaan, puolueettoman ja viranhaltijalähtöisen valmistelun turvaamiseksi on syytä lisätä keskustelua ja vuorovaikutusta luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä.

Viranhaltijoilta edellytetään virkavalmistelussa niin ikään puolueettomuutta, tasapuolisuutta, huolellisuutta ja riittävää valmistautumista. Mikäli joku asia on selkeästi päätetty kaupungin päätöksentekoeelimissä hallintosäännön, talousarvion sekä lakien ja asetusten mukaisella tavalla, viranhaltijan tulee päätöstä kunnioittaa ja noudattaa.

Yritysvaikutusten arviointi: Sujuva, keskinäistä luottamusta ja vuorovaikutusta lisäävä päätöksentekoprosessi tuo myös myönteisiä yritysvaikutuksia alueelle kaupungin valmistelun ja päätöksenteon toimiessa tavoitteellisesti ja tehokkaasti.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus keskustelee asiasta sekä linjaa konkreettisia toimenpiteitä ja jatkovalmistelua.

Päätös

Jakelu